

A Szégyen

(3 antifasiszta burleszk)

A lány nem felel?

Szereplők:

DRÓT (*festő*)

LEÓ (*író, restaurátor*)

HENRIK (*szobrász*)

LUDMILLA (*huszonéves egyetemista lány*)

LUCA (*Ludmilla anyja*)

F, X., Y, Z. (*vendégek*)

A 3 művész együtt bérel egy hatalmas műteremlakást, ahol a szobrok, festmények és a vendégek is kényelmesen elférnek. A háttérben középen nagy, fehér szárnyasajtó, kétoldalt méretes ablakok. Az előtérben hosszú faasztal, székek. A terem bal belső sarkában ormóltan csillár lóg, nem világít, szinte műtárgy.

Függöny fel; sehol senki. 1 percig sehol senki, majd leszakad a csillár. LEÓ óvatos réműlettel be...

LEÓ Mi ez? Van itt valaki? Nincs? Jár itt valaki (*suttogva*)? Ki szakította le? Na ennek mára ennyi.

LUDMILLA (*kintről üvölt*) Mit csináltál, haverka? (*bejön*) Nem te voltál, Leó angyalom, te csillárspecialista?

LEÓ (*ingerülten a lánynak*) Minek nézel te engem...?

LUDMILLA Gondoltam, hogy megkérdezed, méghozzá a lehető leg-szerencsétlenebb pillanatban..., amikor leszakad a csillár. Mi-nek nézlek, minek nézlek? Látszik, nem?

LEÓ Mi látszik? Egy síró, könnytelen férfarc. Ebben a korban, Lud, már tudhatnád, hogy minek higgy! A szemednek vagy a fantá-ziádnak..., vagy nekem. Az ilyen bemondások, mint például ez is, amit mondtál, hogy szerencsétlen..., a lehető legszerencsét-lenebb pillanat, nem sokat takarnak nekem, és rólad sem árul-nak el többet, mint hiszed.

LUDMILLA Na és mit hiszek? Vagy ez lesz ma a központi téma?

LEÓ Ne legyél csacsi, Lud, drága...

LUDMILLA ...haverka! Azt hiszem, te engem még egy matinéra se vittél el..., és el se hoztál onnan. Pedig a matinékat kislányko-rom óta utálom. Anyámnak soha nem a film volt a kunszt, ha-nem a mozigépész figurája, akiből minden vesztérn után hülyét csinált. Én meg mint egy ócska rongybaba, cserébe, ülhettem a tűzoltószéken, a poroltóval a tarkómban...

LEÓ ...nekem nem újdonság a mozigépész. Sokszor láttam anyád-dal karöltve az ócskapiacon. Az ócskapiacon; a csalás olyan végzetes méreteket öltött, mint egy bohóctréfa. A mozigépész nem értett az érvelés művészetéhez. Anyád a csillár bronz szár-nyacskáira esküdött, a gépész meg a szárnyak tövébe csavart fi-nom kis százás tejizzókra.

LUDMILLA Soha nem gondoltam arra, hogy anyámat félteni kéne. Minden hájjal megkent nő... Engem meg agyonfélt, mintha én is nem is éppen olyan nő lennék.

LEÓ Éppen olyan nő...? (*gunyorosan selypítve*) „Nekem mindig megvojtak azok a cajok, akiket csak akajok.”

LUDMILLA ...és az orvos mit mond? Kinövöd?

LEÓ Hamarabb, mint te.

LUDMILLA De neked már kevesebb időd van rá, haverka.

LEÓ Meg több esélyem.

LUDMILLA Undorító vagy.

DRÓT (*jobbról dalolva érkezik*) „Sej, haj, kiskomám, nekem nin-csen iskolám...”

LUDMILLA Na, itt van a mi kanos pacsirtánk!

DRÓT (*nagy örömmel kiáltva*) Gyerekek, pakolunk, itt a világ-vége!

LUDMILLA Nem gondolod, hogy rossz vicceid vannak!?

LEÓ Na figyelj, Drót! Telefonált az a galériás gyíknyakú tyúk, hogy nem ezt az anyagot várták tőled, fél, hogy pár nap alatt befürödnek a tájképeiddel, a pasztellekkel. Még a keretezésnek se ugrottak neki. Az az igazság, figyelj, Drót, az még tetszett, hogy nekiláttál a tájképeknek, de már bocsáss meg, az mégiscsak gyerekség, hogy egy domb, egy felhő, egy nap, szóval égés..., de most az istenért, ki ne fuss a világból...

DRÓT ... a világból a szerelmesek szoktak kifutni, ha nem tévedek. (*lassan, cinikusan*) Azok a fajta szerelmesek, akik a magányt űznék ki egymásból, és egymásnak azzal imponálnak, hogy nem tudnak ebben a világban élni. Dombok, napok. (*tágra nyílt szemekkel*) Jó volna nem elhinni, hogy egy restaurátor, lásd, csak a régi időkre számít, jobb híján, de azokat már nem tudja visszahozni. Egy szerelmes restaurátor meg csak a falfestéket kapargatja. (*az összetört csillár mellett lerogyva*) Én ezt így mondom, a szimmetria és a természet híve.

LUDMILLA Azért mindig van mit tanulni egymástól..., úgy látom.

LEÓ Egy pillanat alatt el tudod veszíteni a fejed, Drót. Ha a Ludot akarod ellenem fölhergelni, akkor rossz helyen tapogatózol. Az arányérzéked is cserben hagy..., Lud egyébként bírja a képeidet, már csak ezért is, Drót, ..., lassabban a testtel, az isten szerelmére!

LUDMILLA Nektek ez a természetes. Neked, haverka, hogy el legyennek boronálva a dolgok. Neked, Drót, hogy fölhúzzál mindenkit a hülye dumáddal. Nekem meg az, hogy most elmegyek hajat mosni, ha a meleg vizet nem művészkedtéték ki. (*Ludmilla el tehát!*)

(*Drót és Leó az asztalhoz ülnek, előbb némi szigorúsággal méregetik egymást, aztán egyszerre pukkadozva elröbögik magukat.*)

LEÓ Szakasztott az anyja, mindig ezt csinálja.

DRÓT Mondd, Leó, édes öregem, a képeimet csak a Lud szemében akartad leégetni, vagy tényleg ilyen sötét elképzeléseid vannak az én pasztelleimről? Te valóban így gondold, hogy ennyi az én mániám? Egy-két domb, futó felhők, nagyritkán egy vízesés?

LEÓ (*epésen*) Tudod, elvakított a szerelem, és Lud mindig a műlvezőt hozza elő belőlem, akitől nem látok mást, tudod, csak a Ludot. (*megtapogatja a zöld kordzakójának zsebeit*) Neked sincs cigid, Drót?

DRÓT Reggel az ablakpárkányon láttam egy fél doboz Filtolt, a Luca hagyhatta itt azon a szörnyű estén.

LEÓ Jaj, ne is beszélj róla!

DRÓT Az estéről vagy a Filtolról?

LEÓ Felejsük el! (...) Viszont Henrik atyánkat nem láttad valahol? Még délelőtt leugrott a csarnokba cigarettáért meg sörért, de se sör, se cigi, se Henrik.

DRÓT Egyre furcsább ez a Henrik. A múltkor is hogy eltűnt. Egy álló nap, álló éjjel hozta a repceolajat a salátába. Arra, hogy hol járt, nem volt egy szava se. Csak az dőlt belőle, hogy a szobrok így, meg a szobrok úgy, szerintem rá már nemigen számíthatunk, Leó. Vagy alszol?

LEÓ Dehogy, Henrikre gondoltam. Már akkor is, mikor ideköltöztünk, feltűnt nekem az a húzása, hogy a várost keresztül-kasul bebuszozta, végállomástól végállomásig, hogy megtudja, melyik busz merre hord. Most meg eltéved. Vagy mit csinál.

DRÓT Egy kávét, möszijő? (...) Na, megyek vizet forralni.

LEÓ Szerintem Henriknek vidéken kellene élni, ahol reggel a kakasok ébresztik, és nem a te éjszakai pillangóid egyike-másika, amelyik véletlenül az ő ágyába szédült, cigivel a szájában, szandálostól, széles bőrvövel, agyonsprézve. Mit szólsz?

DRÓT Kész a káffé! (...) *(csöngetnek)* Csöngettek! *(csöngetnek)* Leó! *(csöngetnek)* Engedd már be! *(csöngetnek)* *(Leó elindul)* A kulcs! *(Leó vissza, csöngetnek)* Vagy nyitva van az ajtó? *(Leó a kulccsal el, de nyomban visszafordul)*

LEÓ Már bejött.

DRÓT Ki a ménkű az?

F *(sliccét ballonja zsebén át markolászva átrohan a szobán)* Atyaúristen, sziasztok, szabad a vécé!?

DRÓT Nem. Lud haját mos.

F A vécében?

LEÓ *(Leó és Drót az asztalnál kávéznak, F toporog)* Legyen már eszed! Vajon mi baja?

F Mi-mi-mi?

LEÓ Menj a virágágyásba! *(F elrohan)*

DRÓT Erre is mindig itt jön rá a mehetnék.

LEÓ *(autó fékezése, majd dudája hallatszik)* Rövid duda, hosszú fék. Kíváncsi vagyok, hogy elért-e a virágágyásig ez a kengyel-futó?

DRÓT Én inkább rosszat sejtetek, ha lehet. (*Drót iratokat és fényképeket vesz elő kötött pulóvere alól, az ing mellzsebéből, és az asztalra dobja*) Ma se mentem semmire a papírokkal.

F (*F megjelenik az ajtóban, ballonja nélkül, mosolyog*) Azért jöttem, hogy...

DRÓT ...ki a kedvenc festőd? Még mindig az a sápkóros argentin nő, aki olyan gyorsan tangózik, és a ballonjait fűnek-fának elajándékozta? „Múcsosz gráciász.” Hanem annyit még igazán elárulhatnál, hogy hová a csudába lett a ballonod?

F (*beljebb néhány szerény lépéssel*) Azért jöttem, mert a Henrik meg a Luca azt üzeni, hogy egy ötkilást adjatok ide. Felmaradtak a „Cso pakiban”.

LEÓ (*Dróthoz fennkölt aggodalommal*) Szerinted igazat szól, Henrik atyánk küldötte őt? Vagy pedig önálló érdekeinek poros, koszos útját járja eme megjám borult, fölös példánya szörnyű, letaglózó világunknak?

F Dehát. (...) Én el is mehetek.

DRÓT Azt tudjuk. Hisszük. És reméljük, hogy majd egyszer eljő e kegyes pillanat. De nem ez volt a kérdés.

F Értsétek már meg, Henrik és Luca magatehetetlen, nincs egy vasuk se, vagyishogy ennyi hiányzik a cehez.

LEÓ Szavaid nyegleséget, tétováságot árulnak el. Nehéz lesz így bizalmunk kiérdemelned.

DRÓT Óh, szegény Henrik atyánk, Lucáról nem is beszélve, és ha mindez mégis igaz? Milyen szörnyű, úgy látni majd napok múltán őket, hogy elemésződtek szégyenben és búbánatban. Szemeiken fémpénz nagyságú karikák, a „Cso paki” küszöbén rájuk romlott áru, és a segítség egyre csak nincs sehol.

F (*bekattanva*) Ilyen genyó szövegelést még nem hallottam.

LEÓ Akkor folytatom, kisapám. (*meggondolva*) De nem! Itt a bankó. És mondd meg a Lucának, üzenem, leszakadt a csillár, a lánya meg már a haját mossa egy ideje. (*F el a bankóval*)

DRÓT Kísérteties volt ez az alak. A Henrik tud csak ilyenekbe botlani, akik később semmi pénzért le nem másznának róla.

LEÓ Azt neked mesélte, hogy mit hozott össze a csigalépcsőn fölfelé?

DRÓT Hm?

LEÓ Ment a Henrik, nem úgy, mint a meszes, inkább ahogy szokott, és jött vele szembe egy kétméteres bige, és amikor a Henrik meglátta, arra gondolt, milyen lehet ekkora nővel állva csó-

kolózni; feszül a gerinc, a tekintet az eget pásztázza, a nyelv pedig forrón bemegy. Na szóval erre gondolt a Henrik, mikor a fordulóban elhasalt, és a liftkezelő kérdésére, hogy mit csinálsz Henrik ott a fordulóban a földön, tudod mit válaszolt?

DRÓT Hm. Mit?

LEÓ Hogy csókolózik, azt mondta a Henrik.

DRÓT *(kedvetlenül szórakozottan)* Igazad van, silány egy kaland, a Henriknek mégiscsak vidéken kellene élni, ahol ritkábbak a csigalépcsők, és apróbbak a nők, talán.

LEÓ Ja igen, egy vidéki, alacsony nő, Tahitiből. Vagy egy szigetlakó, azok is kicsikék, nem?

DRÓT *(felpattan, és mintha elindulna, megáll)* Már mióta bent van ez a szegény pára a fürdőszobában!

LEÓ Remélem, hogy nem a hajvágásba menekült megint, vagy a hajfestésbe, szégyenszemre. Mert nekem kezd az az érzésem kialakulni, hogy ő is egy cserbenhagyott nőnek gondolja magát, mint minden fiatal lány, akit elkap az újrakezdés mániája...

DRÓT ...az újrakezdősi...

LEÓ ...és aztán előbújik a fürdőszobából, hogy az Isten se ismer rá, nemhogy én. Egy igazi kaméleon. Csak maradna maximum a hajmosásnál...

LUDMILLA *(fürdőköpenyben, fején törölköző-turbánnal)* Mi van gyerekek? Tudjátok, hogy ma újhold lesz?

LEÓ Igen? Na végre! És ez is olyan hosszú lesz? *(közben suttogva Drótnak)* Szerinted mi van a törölköző alatt?

LUDMILLA *(egy táskából hajszárítót és hajkefét vesz elő, és visszamegy a fürdőszobába)* Mióta érdekel téged a csillagászat...?

DRÓT *(még mindig suttogva)* Szerintem kapunk majd egy új Ludmillát. Ne izgulj, valami fényes és precíz kis frizura lesz.

LUCA *(Luca és Henrik szó szerint betoppan, Luca kezében három hangosan csörgő reklámszatyor)* Itt van a lányom vagy hol van?

HENRIK *(durva szalonspiccel, artikulálatlanul, valamiféle éneklést utánozva)* Itt van a lányom, kis kacér lányom? Fehérbe' vagy? *(táncolva)* Hopp viszik, hopp viszik Danikáné lányát. *(vált, a többiek szörnyülködve nézik)* Elvesztettem keszkenőmet, szidott anyám érte, annak aki megtalálja, lekopik a térde. Hopp! *(kopp, és elterül a padlón, és onnan folytatja)*

Zimme zutty, zimme zutty, bum-bum-bum. Rántott békát visel a babám, bum-bum-bum, babám.

LEÓ Mit ivott ez, Luca, hogy ennyi refrén jön ki belőle?

LUCA Mint hogyha még sose láttátok volna így az úzótól. *(miközben Drót és Leó Henriket egy fotelbe segíti bele, Ludmilla előser-tepertél a fürdőszobából)*

LUDMILLA Na hogy festek? *(megpördül, térül-fordul)*

DRÓT *(Henriknek)* Szörnyen nézel ki, kispofám, az anyád se ismerne rád a konyhaablakból a visszapillantóval.

LUCA *(földhöz vágja a cekkereket)* Nagyon helyre kislány vagy. *(csipőre vágja a kezét)* Vagy azt is mondhatnám, hogy nem. Tegnap a nyúlpástétomat dézsmáltad meg, ma meg a hajfesté-
kem kerül terítékre. Holnap meg akár helyet is cserélhetünk.

LUDMILLA Szóval én megyek holnap a Henrikkel úzózni?

HENRIK *(Drót és Leó tuszkolják vissza a fotelbe)* Ki az a színes és bátor személy, aki velem úzóra kel...?

LEÓ Olyan szétszórt vagy. Maradj már meg magnak.

HENRIK ...Luddal szívesen szárba szökkennék...

LUCA Tudod kivel szökdécselj, te szobrász, te félkarú főbiás. Járjad mással a te sántaiskoládat.

HENRIK *(elbatalmasodó hisztériával)* Hu! Távozz tőlem sántán! Az én reflexeim nem jók vagy rosszak, nem is lehetnek mások, csak kóros elváltozások idegposztjaimon, azok meg nem mások, a sejtjeimbe telepedett gyanúbázisok, sohase késlekednek, jól tudjátok, ezek az ösztöneim helyett az ösztöneim, na, és arról is tudhattok, hogy az én idevalóságomat nem tudjátok kiküszöbölni...! *(Drót és Leó kifelé vonszolja a szobából)* Távozz tőlem, távozz tőlem, távozz tőlem... sántán! *(mindhárman el)*

F *(megint, rosszkor berohan)* Nem láttátok a ballonomat, nem hagytam itt? *(körülnéz, el)*

LUCA Jaj, kislányom, ez a Henrik odavan értem, de az agya helyén egy kompjúter van, azt meg én nem tudom kezelni!

LUDMILLA Szerintem most plusz úzókkal fogják rövidre zárni a Henriket. (...) Észrevetted, hogy a Henrik kisplasztikai egyre jobban hasonlítanak apró piás palackokhoz, vagy nem is tudom mikhez.

LUCA *(zsebtükörrel a kezében)* Én inkább finom női vonásokat látok még mindig bennük.

LUDMILLA Ugyan anya, mit értesz te ehhez!? Eddig még mind a három művész-csirkefogóról csak szépeket hallottam tőled, és ennek a kritikátlan odaadásodnak köszönhetem, hogy a mai napig meg sem ismerhettem őket, de azért a Leóba mégis belezúghattam, mint egy vak bogár.

LUCA *(száját rúszozza)* Ne bánd, bogárkám! Jobb ez így, a Leó inkább hozzád, mint hozzám való. *(Ludmilla felkapja a fejét)* Jaj, amíg el nem felejttem, mondom, ha elindulsz, vidd magaddal a szatyrokat, vettem mindent holnapra: zöldséget, snidlinget, Henrik kedvencét, márványsajtot, pilótakekszet, pulykanyakat, szárnyat, puffasztott rizst, pudingport, na és persze nyúlpestétomot. De aztán tényleg itt ne felejts semmit, hajfesték is van... *(Luca el)*

LUDMILLA *(dühösen tagolva ismét)* Pulykanyak, szárny, pilótakeksz, pudingpor, puffasztott rizs, na és nyúlpestétom, jaj kislányom itt ne felejtsd, csak az apádat, azt felejtsd el...! *(felkapja a szatyrokat, és rohan kifelé)*

X. *(a mozigépész az ajtóban)* Szia, Lud! Anyád?!

LUDMILLA A tiéd! *(kirohan)*

(X. leül, nézelődik, megakad a szeme a csilláron, azt bámulja, amikor újfent megjelenik F.)

F. Csáó! Nem láttad a moziban a ballonomat?

X. Mikor vetítették?

F. *(félhangosan magában)* Hülye.

Y. *(megérkezik Y. és Z.)* Jó estét! Nincsenek itthon?

X. Nincsenek itthon.

Z. Pedig meg volt beszélve.

Y. Nem tudtok valahol egy karszéket?

X. A függöny mögött, talán.

(FÜGGÖNY)

Az alagútnál

Szereplők:

VID *(alkalmi munkás, szénlapátolás, stb.)*

VUD *(piszkos ügyletek, kereskedő; mindketten 50 év körüliek)*

ALMA *(Vid lánya)*

POCOK *(Vud fia; mindketten huszonévesek)*

KOCSMÁROS *(fura egy alak)*

VID és VUD terített asztalnál ülnek egy kisvendéglőben. VUD hosszasan, síri csendben pénzt számol maga elé, aztán elrakja a köteg bankót malacbördzsekije belső zsebébe. VID székében hátradőlve, nyeglén mosolyogva figyel. A háttérben a kocsmaraktár bejárata látszik, ahol a kocsmáros iszonyatos kampóval sörösrekeszeket ide-oda húz.

VID Nem kell mentetetőznöd... Jól feljöttél számtanból, mióta egyedül számolsz. Persze az ember magának könnyebben elszámol.

VUD Azért most már nevetnem kell azon, hogy minden évben bukóra álltam, és csak azért nem kampóztak meg, mert a fél tanárkar nálunk szerezte be tavasszal a málnacserjéket, télen meg az ezüstoffyót.

VID Anyádék tudtak erről? Mer' anyád lehet, de hogy apád szíjat hasított volna a hátadból, az fix.

VUD *(cigarettát vesz elő)* Gyújtasz? *(Vid kivesz egy szálat, rágyújtanak)* Hát ami azt illeti, anyámnak se ért szájáig az öröm, de a száját azért tartotta, elég volt neki egyszer végighallgatni azokat a hangokat, amiket apám csalt elő belőlem a nádpálcával. *(nagy slukk)* De már akkor sem ingyen indultak meg a fenyők. Most meg hogy beindult a facsemetés üzlet nekem, szerintem azt is gondolják, hogy sikerem az ő nevelésük gyümölcse.

VID És tényleg csak egyszer kaptál? Mert a magam részéről én is csak egyre emlékszem, amikor annak a..., na mondd már, hogy hívták..., mindegy, annak a nagy tehén fickónak, aki mögötted ült, a karjára rántottam a szertárajtót, na akkor kaptam az első és utolsó ütést a matektanártól.

KOCSMÁROS *(lapát nagyságú kezeit a koszos kötényébe törli, aztán az asztalra pakolja)* Mit parancsolnak az urak?!

VUD A két szomjas vándornak valami jófajta, hűs, cseh seritalt.
Vid, vándorgyorsítót?

VID Én egy..., egy fél cserkót bedobnék.

KOCSMÁROS És sör? Van Pilsner Urquell.

VUD Szóval a két szomjas vándornak akkor lesz két sör, egy fél cseresznye, és egy fél uncsi.

KOCSMÁROS Uraim, már röpülök is!

VUD Hol tartottunk...? Ja, nem az volt az egyetlen és az utolsó, ha jól tudom, neked se.

VID Na csak kíváncsi voltam, hogy emlékszel-e arra, amikor a vasúti rendészeknek próbáltunk eladni berenteit feketén...

VUD Nehéz lenne elfelejteni, hogy mekkorát sóztak a hátamra a szívlapáttal, amikor a pénzért nyúltam. És amikor beszóltál annak a faltörőkosnak...

VID ...térdre kényszerített azzal a vizsgálókalapáccsal...

VUD ...annak aztán megittad a levét rendesen.

KOCSMÁROS Nem akarom ijesztgetni magukat, uraim, de sajnos itt hozom a világ legjobb sörét..., csak sajnos nincs forgalom. Mindenki lakásra gyűjt, vagy mit tudom én, mire, sajnos. Pedig nincs rossz helyen ez az üzlet, jól van, egy kicsit kiesik, sajnos, de nem is ez itt a probléma...

VUD ...köszönjük, van nekünk is elég...!

KOCSMÁROS ...hát, igen, uraim... *(megint nekidurálná magát)*
...az van, hogy... *(beleszorul a szó)*

VUD ...köszönjük. *(aztán Vidnek)* Nem tudsz valakit, aki birscsemetékben utazik? Itt vagyok meglőve hónapok óta a birssal, félek, hogyha az idény közepéig nem üt be valami vakszerencse, akkor könnyen rámszáradnak. A fene gondolta volna, hogy ilyen nehéz divatba hozni a birst. Pedig, emlékszel, azzal etettük a csajokat. Mindegyik elhitte, hogy egy sivatagi gyümölcs.

VID Na, mondjuk, a városi lányokat nem nehéz beültetni a hintába...

VUD *(feles pohárral a kezében)* Édes Vidkém, ezután a féléves kiesés után most egy tószt következik: igyunk az egészségre meg a világbékére, meg arra, ami jólesik nekünk.

(száját törölgetve) Áákh...! Szép kis karriert futottam be a kopaszbarackkal is. Egy barackért öt percig csókolhattam bárme-

lyik fruskát a szobájában, és csak utána ehette meg; utáltam az ízt. Még azt is elhitték, jaj, de tudtam mesélni, hogy apámék kertjében húsz borbély dolgozik éjszakánként a barackosban.

VID Azért az nem volt szép tőled, hogy nem avattál be az ilyen titkos mókáidba. Mindig csak az intőid után tudtam meg, hogy mi volt az új hobbid...

VUD Na de azért te se voltál kutya. Ott volt például az az eset, amikor óra előtt a tornateremben gépzsírral kentem be a gerendát. Elég furcsa gyakorlatokat mutattak be a lányok...

VID ...szépen szálltak...

VUD ...aztán sorra látogathattad le a mozdulatlan csajokat a gipszben. Vitted a leckét meg csokorszám azokat a büdös szarkalábakat.

VID Nem is szarkalábak voltak azok, hanem valami száraz kórók, meg ami még a kezembe került. *(iszik a sörből)*

VUD Nem tudom, a szarkaláb valahogy jobban a kezedre állt volna, úgy gondolom.

VID Egykutya, végülis mindenki jól járt. Pihenve javult az átlaguk, nekem meg minden nap megcsinálták a leckémet. Csak ott buktam meg, hogy a kályha mellé raktam a tornazsákomat, a gépzsir meg kiolvadt. Hiába tagadtam, nem volt mit tagadni.

VUD Úgy van. De ha volna is mit tagadnod, mostmár miért tagadnád. Erről van szó, nem!? *(iszik a sörből)* Nem beszélt mellé ez a kocsmáros, isteni a sör. Voltaképp mehetne a boltja. De hát miért nem megy? Nem a sörön úszik el, az biztos! Mindig úgy van ez, édes Vidkém, hogy amit nem takargat az ember, azt a szemére vetik, amit takargat, azt meg leleplezik. Egyszóval: tökmindegy.

VID Nehezen megyek el rajtad, de a lényegét, azt még valahogy értem. (...) Sokat beszéltem erről a feleségemmel. A Kriszti is azt mondja, hogy több dohányt akart, de... *(megjelenik a kocsmáros, mindketten ránéznek)*

KOCSMÁROS Nos, uraim, ha az italokat megfelelőnek találták, vagy kíválónak, akkor esetleg talán étellel is szolgálhatok?! Előbb a levesek: tárkonyos pulykaragu, ököruszály, felpácolt bürgenyelv, és eszméletlenül finom még a savanyú májlevesünk. És most rámegyünk az előételekre: vesetójással töltött padlizsán, zellercsipkézett palermói sajt, és gomba, gomba, gomba, így meg úgy.

- VUD Na és valami olvasnivaló nincs, mondjuk egy étlap? Fülhal-
lásra nem tudok rendelni. Apropos, akarunk mi valamit enni?
- VID Megvárhatnánk a gyerekeket, *(rossz humorérzéssel)* hátha
meghozzák az étvágunkat.
- VUD Tehát akkor köszönjük, addig is még két sört, ebből a jobbik-
ból, amire annyira esküdözött, hogy már-már elment a kedvem
tőle. De nincs mit tenni, a sört fokozni kell.
- KOCSMÁROS Így van, uram, így van, bár csak minden törzsvendé-
gem ezt mondaná! *(el)*
- VUD Jesszusom, ha ennek a vendéglősnek fájna a beszéd, akkor
már rég morfinista lenne.
- VID De szerintem még abban az állapotban is tudná, hogy mit
mennyiért ad. Az ilyen csókák megfekszik a gyomromat. (...)
Azt a mesét azért ne akard te lenyomni nekem, hogy rosszul
emlékszik a Kriszti is meg én is...
- VUD ...a Kriszti nem csak több dohányt akart, hanem kapott is
többet. Nem elég, hogy te meg bemesélsz magadnak holmi ala-
acsony összegeket, még a feleségednek is elhiszed, hogy miből
éltek. Az én dumámra itt nincs is szükség, arra nincs, bár szíve-
sen mesélnék ezt-azt...
- VID Na hopp! Itt álljunk meg egy fél pillanatra. Az elmúlt cirka fél
évben épp eleget gondolkodtam azon, hogy együtt loptunk
dinnyét, szenet, bringát, együtt csaptuk a szelet a jégpályán,
együtt nyomtak ki bennünket az Apácza Cseréből, szerintem
akár össze is keverhettek volna bennünket, most meg hiába
ülünk itt egy asztalnál, mégis olyan, mintha különböző asztal
lenne ez, ahol két idegen az emlékeit hasonlítgatja, és hol meg-
örülnek kicsit, hol elszégyellik magukat, mintha okuk lenne
egyikre is...
- KOCSMÁROS Hölgyeim és Uraim! Panaszra nem lehet okuk, szerin-
tem, ez a sör oly hideg, akár annak a jéghegynek a csúcsa,
amelynek egyszázada van a víz fölött, a többi alul, sajnos, de
oly tüzes, hogy lefekvés előtt ezt iszom. Honnan idéztem? *(a
plafont bámulja)*
- VUD *(fél szemmel, hülyén néz rá)* Egek!
- KOCSMÁROS Nafene! Vendégek érkeztek? *(elől Alma, hátul Pocok,
belépnek a vendéglőbe, a kocsmáros csillogó, nedves szemmel
nézi őket)*
- VID Elöl Alma, hátul Pocok. Mi az?

VUD (...) A gyerekeink? Máris itt, ahol a madár se jár?

ALMA Képzeld, Vud papa, a tejivó ablakát törölgettem a kabátbélésémmel, amikor hirtelen arra lettem figyelmes, hogy valami az orrom előtt kimetszett egy ekkora *(bemutatja)* darab üveget. Na nem ragozom tovább, ennek a kabátnak a bélésében, amit tőled kaptam én, ilyen találtam *(megint mutatja)*. A Pocok szentint nem lehet más, csakis gyémánt. *(Pocok csukott szemmel bólogat Alma vállai fölött)*

VID Gyé-é-má-ánt! Az nem lehet! Mindig ilyen gyémántokkal jössz. Ha jól emlékszem, ez már a hatodik gyémánt, amit az idén találtál...

KOCSMÁROS ...*(legyinti)* nem akarom félbeszakítani a kedves vendégeket, sajnós, de talán a gyerekek is innának valamit erre a nagy ijedségre! Gondom az ő gondjuk is. Egy dzsúz, netán jaffa, vagy valami alkalmasint erősebbet?

VID Két erős jaffát. Az a szokásos, nem? *(a Kocsmáros eloldalog)*

ALMA De apa! (...) Azok is majdnem mind gyémántok voltak.

VUD Hallom, megjöttek, gyerekek. Gyémántot találni gazdag termést, és vaskos ifjú szerelmet jelent..., és még az is lehet, hogy az én birseimet is fölkapják az idény végére. De ne kalandozzunk el az időben, *(a térdére csap)* gyere, ülj ide Vud papához, te kis gyémántja a gyámolítódnak. *(Alma odaül)*

POCOK *(Vud szabad térde felől egy székre ül)* Én csak azért gondoltam, hogy gyémánt, mert más nem karistol így, és az Alma is jobban örült.

VUD *(Vidnek)* A fiamban egy szakasztott karistológus vezett el. *(Pocoknak)* Te már nem fogod könnyre fakasztani az erős csontú ötvenes nőket. Ezért facsargatod az Almát, fiam, nemde-bár?!

ALMA Ne má', Vud papa, Pocok még egy csirke nyakát se tudná kitekerni.

VID Sejttem, mi lesz az a gyémánt, de azért megmutathatnátok végre valahára.

VUD Az ám, az ám!

ALMA Hát..., tudnillik..., mi azt már elrejtettük. Pocoknak támadt egy hatalmas ötlete, és én a Pocoknak a legritkább esetben tudok nemet mondani. Nem, Pocok!? *(Pocok bólogat, hogy majd leszáll a feje)*

- VUD Ez szép, nemes gondolat..., elrejtteni egy gyémántot..., az ilyen nem mindennapi feladatok edzik az előrelátás képességét... Mintha magamat hallanám. De most, lássátok mennyire érdekel, elő a farbával! A közös titok kisebb teher számomra. Na, ki lesz az, aki a rejtély kulcsát a kezembe nyomja?
- KOCSMÁROS *(két jaffával és még két sörrrel)* Már itt is vagyok. Ha megengedik, arra gondoltam, sajnos, hogy a pezsgő jaffa látványától az urak is szomjúhozni fognak újfent, és hozzácsaptam a jaffákhoz két sört, engedelmükkel.
- VUD No lám, no lám, nem hiába papolok én, Almácska, már meg is van az eredménye: a gyémántotok a kozmikus előrelátás kertjében plusz két sör képében mutatta meg arcát. Én most már sejtem, hol a rejték, de a Vidnek igazán megmondhatnátok. *(Kocsmáros a háttérbe el)*
- POCOK Nem lesz abból galiba, ha túl nagy lesz a meglepetés? *(Vid iszik, a sör cigányútra fut)* Így sem tud már másra figyelni; inkább pedig a kenyérkereset, mint a gyémánthajszja. *(Vudnak)* Gyémánthajszja, nem?
- VID *(torkát köszörülve)* Már nem is érdekel, ez is, mint a többi, valami fadísz lesz csak.
- ALMA Na de apa! Azok se csak díszek, hanem szent dolgok.
- VUD Úgy van, a szent dolgok olyan értékesek, mint a pénz. A pénz értéke szent, ugye, Almácska. *(Vidnek)* Almácska ezt már tudja. *(Alma arcát megcirógatja, aki elvonja magát kissé, és átül a szabad székre)* Látod, Vid, a pénz a mérhetetlen boldogság legjobban kézzelfogható pillére. Ez a két gyerek beásta már magát a szívembe, és ők ezt nagyon jól tudják, és amilyen biztosak a reális valóságban, mindjárt meg is könnyebbülök, talán még a birseimet is el tudják sózni.
- POCOK *(elbizakodottan dörzsölgeti a kezét)* Ne félj semmit, megbírkózunk a birsszel is.
- VID *(szkeptikusan)* Jobb, mint emberekkel vesződni, például az építkezésen. Te ezt képtelenségnek tartottad mindig. A facsemeték azok nem pofáznak vissza, csak a méreteiket kell számontartani.
- VUD Abban, látod, igazad van, hogy a facsemetéket az emberekhez méred, mert óriási az egyformaság köztük, te meg folyton azt a kicsi különbséget kapacitálsz, hogy valamiben is eltérhess tőlem, pedig minden mozdulatod hasonlít, ahogy a munkásaim

mozdulatai is mindig az enyéimet követik, mert megtanulhatták már, hogy azok a siker mozdulatai.

ALMA *(hadonászva)* Én azért még mindig izgulok, hogy mi lesz velem. És végül nem is azon, hogy mi lesz, mert azt ti is tudjátok. Csak éppen az jutott eszembe, hogy a nőknek is ezen kell-e gondolkodniuk. Mert vegyük azt, ha a Vud papa lemegy a közcébe, akkor egy pillanat alatt rendet csinál bűvös szavival a piszoár körül. Nekem ilyesmin nem kell, hogy járjon az eszem, és ha véletlenül benyitnék a férfi vécébe, akkor nagy zavar támadna, még a rendben is. És akkor meg nem tudnék mire gondolni. *(Vidre bámul tanácstalanul)*

VID *(félreértve)* Nagyon remélem, hogy nem is ilyeneken jár az eszed, hogy bejárkálj a férfi vizeldébe, még csak véletlenül is, vagy egy közcé ajtájának támaszkodj, ha ilyet megtudok, lányom, letöröm a derekadat.

POCOK *(borzongva)* Reszket az egész testem, ha azt hallom, hogy egy fiatal lányt ennyire sötéten látnak.

ALMA Nyugodj meg Pocok, nem kell mindent szó szerint vened, én is képletesen beszéltem, meg az apám is képletesen beszél, és te ezt rosszul adtad össze. Valahogy mindig más képletbe helyettesítesz be, aminek megvan az eredménye.

VUD *(szégyenteljesen)* Szedd már össze magad fiam, az Isten megáldjon... *(sőrébe kortyol)*

POCOK Nem elég, hogy én is folyton úgy érzem, hogy hibázok, még ti is adjátok alám a lovat! Vid bácsi, legalább maga nem mondott semmit, ez az egyedüli, ami jólesett. *(fölpattan, elindul az ajtó felé)* Ne osszátok ti rám a sorsomat, meglesz az anélkül is. Olyat fordul még ez a világ, hogy utána kezét csókolhattok majd nekem. *(az ajtókilincstre teszi a kezét és vár)*

VID Nem kell ezt annyira mellreszívni, Pocok, az ember élete így is, úgy is egy fércmű. Amikor már azt gondolod, hogy kiigazodtál, akkor hozod magadra a legnagyobb bajt, akkor össze-viszsa dől minden, és nincs visszaút. *(Pocok elengedi a kilincset, de az ajtót résnyire nyitva hagyja, és a legközelebbi székre leül)*

VUD *(megfogja Alma kezét)* Elvettétek teljesen az étvágyamat, ha volt is egyáltalán, és fogadjunk, hogy Almácska se kóstol ebbe szívesen. Ugyan mit képzeltek ti most, kedveseim. Ha egy asztaltársaságban, amilyen a miénk, nézeteltérés üti föl a fejét, mit

gondoltok, hogy attól még lehet közös gyökerünk a barátság? Mert én azt gondoltam, hogy lehet, fiam. Azt gondoltam, lehet, édes Vidkém. *(megszorítja Alma kezét)* Most meg azon kapom magam, hogy egyedül vagyok. Hát nem ez a lehető legnagyobb baj, csesszétek meg.

ALMA *(szolidan)* A valóság az, hogy nem vagy egyedül. De nem tudom, hogy ebből süllhet-e még ki valami jó?

KOCSMÁROS *(a raktárból elő)* Pontosan érkezek, mint mindig, sajnos. Azt csiripelték a konyhán a madarak, hogy megéheztek. Talán most előadhatnám az ételkülönlegességeink repertoárját. *(Vud helyeslőn biccent)* Egy pillanat, *(Pocoknak)* ha a fiatalember is méltóztatna itt helyet foglalni, sajnos olyan távolról nem hallani precízen, mi lenne igazán ínyére.

POCOK *(fanyalogueva visszaül a helyére)* Éhes vagyok. Apa, bevalom.

KOCSMÁROS *(megköszörüli a torkát, az állapot széttárja egyik kezében, a másikkal mintha vakon kottát olvasna)* Borjúláb *(mutatja)* rántva, tartár; fokhagymával tűzdelt fogas, isteni kaporoszósszal; Bakunyin galuskájával töltött kacsa; bifsztek Churchill-módra, félvéres; aztán saslik; cigánymáj rácson, és még sorolhatnám, de nem ajánlom a többit, van például egy tűzföldi receptünk, de azt se ajánlom, mert a kuktánk kísérletei még gyerekcipőben járnak. Voalá! *(meghajol)*

POCOK Azt szeretném megkérdezni, hogy ki az a Bakunyin?

KOCSMÁROS *(még egyszer meghajol)* Tisztelettel!

VUD *(elhessegetve)* Akkor hozzon, amit akar!

KOCSMÁROS Máris. *(el)* *(Az asztalnál hosszú csönd, Pocok megpróbálja Alma pillantását elkapni, de ő a harisnyáján lefutott szemet keresi, Vid az ujjain számol, Vud cigarettára gyújt, az abalakra tekint, és Pocok képébe fújja a füstöt.)*

KOCSMÁROS *(az eszcájjal csörömpölve visszatér)* Sajnos, felerészt orosz, felerészt német, felerészt spanyol meg szlovák az étkészletünk.

VUD *(oda sem nézve)* Semmi gond, momentán hidegen hagy a népek közötti barátság. *(Kocsmáros el, folyik tovább a szösmötölés)*

ALMA *(a vigyorgó Pocoknak)* Na, ezek a harisnyák még egy rendes bankrablást se bírnának ki, ennek is vége!

POCOK Majd kapsz újat, kamatostul. Egyszer úgy is sikerül boszszútállni...

KOCSMÁROS Esküszöm, uraim, ma topformában van a kuktánk. Boccsánat, hölgyem, sajnós, de ön olyan soványka, madárcsontú, hogy csak amikor látom, akkor hiszem el, hogy itt van. Na, de itt van, és hát szóval, kész a vacsora... *(el, de ebben a pillanatba kintről autó féksikolya hallatszik, durva csörömpölés, mind fölkapja a fejét, majd Alma az ablakhoz rohan)*

ALMA Az alagútnál két férfit elgázolt egy teherautó...

(FÜGGŐNY)

Ami a valóságban néma marad

Szereplők:

DRIESCHNER ATYA
PILHUSZ MOTYA
(*később:*) DICK
JOY

Az országút szélén ájultan fekszik két férfi, DRIESCHNER ATYA és PILHUSZ MOTYA gyér nyári holdvilágnál. Tőlük nem messze, jobbra, a háttérben egy alagút bejárata látszik. A színpad előterében védőkortát és murva.

DRIESCHNER ATYA (*előmocorgással indul a párbeszéd, ő maga félvéresen, ájultságából ébredszik*) A zenekar? (...) De gyorsan abbahagyták. (...) Vagy én jöttem volna el hamarabb? (*felül, magában motyog*) Vissza! Vissza! (...) A nemjóját, milyen hideg (*a vállát csapkodja*) meg por van itt. Akkor már maradhatt volna az a jó muzsika is...!

PILHUSZ MOTYA (*megvonaglik, aztán a hidegtől lazán remeg*) Milyen hosszú szünetet tartanak, pedig a kórust nagyon csíptem. (*körülnéz*) De hát... de hát ez itt nem a templom. (*meglátja Drieschnert*) Atyám, hogy néz ki maga? Hol a fészkes fenében vagyunk? Kő. Éles, kicsi kövek. (*visszafordul a hátára*)

DRIESCHNER ATYA Piszkosul érzem magam. Mi az Isten..., oh, pardon, mi az iskolája van itt velünk, Motya?

PILHUSZ MOTYA Honnan a kórságból tudjam! Annyit azért mondhatok, hogy ma már nem fogok bokázni. (*felszisszen, a bokáját fogja*)

DRIESCHNER ATYA Én se fogok itt örömben toporzékolni. Arra válaszolj, vettem én vérfürdőt, vagy vérfürdőköpenybe bújtattak?

PILHUSZ MOTYA Isten ments, atyám! Hogy juthat magának ilyen az eszébe!? Mindig csak ez az „adok-kapok”. Inkább a bokámra találjon föl valami varázsigét.

DRIESCHNER ATYA (*megfogja Motyának a bokáját és csavargatja, Motya üvölt*) Rajtakaptalak, fiam, először látom, hogy te is tudsz szenvedni, mint egy kutya. Mert egy bokaficam nem csak

arról árulkodik, hogy mi történt, hanem arról is, hogy valami nem történt meg veled. Lehet, hogy neked nem az fáj, ami történt, sokkal inkább az, aminek még, úgy látszik, előtte vagy. Úgy is mondhatnám, hogy kettőnk közül te vagy a kisebbik baj, mert én azt nem tudom, hogy mi történt velünk. *(még mindig fogja a lábát)*

PILHUSZ MOTYA Atyámnak mindig van kedve gondolkodni? Még egy ilyen helyzetben is? Nem ízlésficam ez?

DRIESCHNER ATYA *(megint megszorítja Motya bokáját, az üvölt)* Ez!? Nem hinném. (...) Te beszélsz nekem ízlésficamról, akinek ilyen faramuci mintás, kaucsuktalpú félcipője van?

PILHUSZ MOTYA Hát most mit csináljak...? Ilyet kaptam abban a boltban, amit maga ajánlott, és ők is azt mondták, jó frontcipő.

DRIESCHNER ATYA *(leül Motya mellé)* Nem azt mondtam, hogy ott vedd meg, hanem, hogy ott nézd meg. Én még ott vettem ezt *(mutatja a magáét)*, és azt gondoltam, hogy nem kell külön felhívni a figyelmedet a szögestalpú túrabakancsra. Kaucsuktalpú, bű! *(fintorog)*

PILHUSZ MOTYA Cipőtalp ide vagy oda, ez most nem érint engem (...) lelkileg. Ellenben, atyám, nem kötném az ebet a karóhoz, de a maga ünneplője is látott már jobb időket. Ne tagadja, hogy jó volna átöltöznie. Na hát, atyám, ha most látnák a felekezet tagjai, nehezen tagadhatná, hogy a pokolból hozott üzenetet.

DRIESCHNER ATYA Szép kis missziót szánsz te nekem, Motya. Tudod, hogy most is legszívesebben a gyülekezethez szólnék, és nem segítségért kiabálnék a szószékről. *(zsebkendőjét vesz elő, orrot fúj, aztán megtörli a száját, mintha épp jóllakott volna)*

PILHUSZ MOTYA Mi ez a zsebkendőlobogtatás, anyám..., vagy mi, atyám..., bocsi. Minek adta meg magát ilyen gyorsan? *(megpróbál fölállni, nyomban elesik)* Valami nem tetszött cselekedhettem megint.

DRIESCHNER ATYA Dehogy cselekedtél te megint. Már a múltkor is megmondtam, hogy az ilyeneket nem kell meggyónni. Csak beszélsz és beszélsz a fölkében, mint aki rosszul hipnotizálja magát, fiam. Azt meg te tudod a legjobban, hogy nehezen tartom a számat...; ezért is tértünk át a felekezetben az úgynevezett szelektív gyónásra, és ha netalántán valakivel történt is valami, akkor azt látomászerűen adja elő. Nem kevés önfeláldo-

zással járt ez, de mióta megszűntek az én látomásaim, istenuccse..., oh, pardon, bizony megérte.

PILHUSZ MOTYA Nem inkább mihaszna szertelenség ez, atyám, a fokról fokra való látomásvesztés hitelesítése? *(zakójából kibújik, széles és tarka nyakkendőjét leköti magáról, majd bokája köré csavarja, sűrűn sziszeg)* Atyám, annál semmi sem valószínűbb, hogy nekem eltört a bokám, látja vagy rímeljek tovább!? Azt ne mondja, hogy csak álmodom...

DRIESCHNER ATYA Azt csak az Úr látja, fiam, hogy mi az ép, egész, és mi a tört, és hogy nekünk ebből mennyi az osztalék.

PILHUSZ MOTYA Ha jól veszem ki a szavaiból, akkor egyetlen varázsigéje van: „adok-kapok”, atyám. *(megint megpróbál felállni)*

DRIESCHNER ATYA *(alákarol, együtt igyekeznek lábbaállni, nyögve)* Attól még, hogy te az égből nem vársz segítséget, attól még a földről jöhet. És abban sincs semmi különös, hogy fönről várod a szeretetet, az meg hirtelen aládkap. *(Motya félíg az atya hátán, elindulnak, de néhány rögeszmés lépés után, már kiérve az útra, újra elbuknak)*

PILHUSZ MOTYA Atyám, valahogy sikerült rálépnie a nyakkendőre. *(igazgatja a nyakkendőt, és megtalálja a nyakkendőnőt)* Ezt a nyakkendőt tüstől, figyel, Atyám?, egy olyan nőtől kaptam, akit az Isten tenyerén hordott naphosszat, de, emlékszik?, azon a viharterhes éjszakán, amikor a szél mindenhol fújt, csak jó felől nem, azon az éjen nyakig sárba ejtette őt az Úr, és sajnálni lett volna őt a legkönnyebb, de maga mégis sarkig tárta a paplak kapuját, és *(rosszbiszeműen)* bebocsáttatott, aztán másnap vett nekem ez a gyöngyszem egy egész nyakkendő-készletet, nekem, aki ott se voltam azon a viharterhes éjszakán. Atyám, hát mostmár tudja, ebben az emlékből nyaltunk el egyszerűen.

DRIESCHNER ATYA Azon az éjszakán...? Motya, hogy értsem ezt? Engem a legkisebb vád is vallatóra fog... Azon a párás éjszakán én a testvéremet láttam vendégül, nem pedig egy nőt. Az igaz, hogy sáros volt, és gyalázatosan levert, de ennek semmi súlya nincs. És ha te, Motya, úgy gondolod, hogy van, akkor az a negatív súly. *(indokolatlanul méregbe gurul, és ledobja a zakóját)*

PILHUSZ MOTYA Sose rágja magát, Atyám. Ez mind fölösleges energia, miért pazarolná az élet igazságtalanul rövid pillanataira. És

azt nem magának mondta az a nő, hogy múltó gyönyörnél egyebet sohasem kaptam..., és mégcsak nem is nekem, hanem a templomszolgával diskurált erről, és én az egyik kórustagtól hallottam vissza..., aki persze már a maga szája íze szerint formált minden szót, és ezzel az örök életre apellált, amivel tönkre vágta a hatást. Azt mondta, óh, pardon, de mire engem a gyönyör megkerül, én addigra többször fordulok. Hát ezt nem tudom, hogy hogy értsem...!

DRIESCHNER ATYA Értsd jól! (...) Nem árt, ha a férfikar a maga módján kiszolgáltattott.

PILHUSZ MOTYA Atyám, ne szolgáltatassa ki magát ennyire a légbőlkapott ötletalmazainak.

DRIESCHNER ATYA Már ne is haragudj, Motya, én szeretem ezeknek az ötleteknek csontig szívni a levegőjét.

PILHUSZ MOTYA Ezt most a nyakkendőmre, vagy a bokámra érti...? Vagy azt is csak egy rossz ötletnek találja, hogy innen nem kelek föl többé?

DRIESCHNER ATYA Nem azt mondom, hogy rossz ötlet, hanem ha van egy ötleted, annak azonnyomban a rabja leszel. A rossz ötlet egyébként abban tér el a jótól, hogy a rossz ötlet gyorsabban kivihető, és igazán frappánsnak tetsző.

PILHUSZ MOTYA Tudja még ezt valaki rajtunk kívül...? *(az atya vállat von)* A nyakamat teszem rá, hogy annak az éjszakának a derekán nem a lóbórt húzták a gyöngyszemű nővel, és nem is hától szőttek a süket pók helyén, és izgató mozdulatokkal sem jóra, sem rosszra nem figyelmeztette magát az a nő, hanem ilyen meg ehhez hasonló ötletekkel halmozta el.

DRIESCHNER ATYA Hogy például...? Hogy például mindig az időutazásról..., de nem, egy másik életről mesélt...

PILHUSZ MOTYA ...és más férfiakra? Például egy Dickről és egy Joyról? *(az atya nagyon hallgat)*

DRIESCHNER ATYA Igen, róluk lesz szó. A Dick föltett a Joynak tíz kérdést.

PILHUSZ MOTYA És akkor mi volt az a tíz kérdés, atyám? Lehet, hogy mind a ketten ugyanarra gondolunk?

DRIESCHNER ATYA Nem a kérdések a fontosak, hanem maga a kérdésfeltevés.

PILHUSZ MOTYA Van-e merszed hozzá, Joy?!

(az átváltozást csak fényviszonyokkal érzékeltetni)

- JOY Nem hiszem, hogy a gondolkodással teret nyer az ember. Holott a gondolkodás kérdéseket szül, mely kérdések csak a mozgás terét szűkítik, hogy végül meg se moccan, akár egy csont.
- DICK Csak a saját mozdulatlanságodból következik, hogy a gondolat tere ennyiszor ennyi. Már most szólok, hogy látni is az ujjaidat láttad először, és számolni is azokon tanultál meg.
- JOY Fenyegetsz!? Ez természetes. És minden porcikámat hidegen hagyja. Semmi sem megengedhetetlen számomra.
- DICK Figyelj, ebből indulok ki! És figyelj majd a kezeidre, nem csalok! (...) Van tíz kérdésem, mindegyikre választ szeretnék. (...) Az az érzésem, hogy nem fogok „választ” hallani. (...) És ha nem, minden kérdés után eltöröm egy ujjadat. Benne vagy, Joy, hm?
- JOY Mehet!
- DICK (...) Az ember gondolat vagy lény?
- JOY Az ember sem nem tiszta gondolat, sem nem tiszta lény, úgy nagyjából a kettő között van. *(óriási üvöltés, bal kezének kis ujjá oda)* Meg vagy hülyülve, hát válaszoltam, nem!?
- DICK Beleegyeztél. A második kérdés: ami odafönt van, az a mennyország vagy a szín üresség?
- JOY Azt hiszem, ürességnek túl nagy, mennyországnak távoli, igaz...? *(újabb üvöltés)* (...) Nem elég frappánsak, vagy nem elég találékonyak a válaszaim, vagy mi van?
- DICK De, frappánsak. A harmadik kérdés: adódhatnak meglepetések a logikában?
- JOY Ott soha. *(a középső ujjá roppan)*
- DICK A negyedik kérdésem: az újakezdés egyben visszatalálás is?
- JOY *(már csak dadog, néhány szót kimond)* ...vissza...nyugodtan...nincs jogunk csak magunkra gondolni... *(és megint üvölt)*
- DICK Az ötödik: lehetőségeink öröklöttek vagy választottak?
- JOY ...ez csak..., ez csak a vakok..., a vakok és süketek fölénye... *(ordít, a bal kéznek vége)*
- DICK Hatodik kérdés: valaminek a föládása megbocsáthatatlan tett, vagy a végesség előérzete?
- JOY ...tévedés...elhiszek valamit... *(nyüszít, a jobb kéz hüvelykujja reccsen)*
- DICK A hetedik kérdés: elgondolható-e oly terv az ember számára, mely egy életen keresztülvihető, és halálával nyeri el értelmét?
- JOY ...a napokban még... *(üvölt, ujj törik)*

DICK A nyolcadik kérdés: valamit pontosabban körülírhatunk-e a hiányával, mint azzal, hogy van? (...) *(üvöltés)*

DICK A kilencedik kérdés: fölmerül-e a megismerés, ha egy életen át nem hallunk, nem látunk, nem tapintunk, nem szagolunk, és nem érzünk ízeket? (...) *(már nem is üvölt)*

DICK Az utolsó, tizedik kérdés: miért ne lehetne minden más, mint ami? (...) *(föláll, és elgondolkodva)* És miért ne lenne minden az, ami? (...) *(áll valameddig, közben jobbról és balról A SZÉGYEN szereplői be, egymás mellé állnak, meghajlás, majd:)*

(FÜGGÖNY)

Szeged

Podmaniczky Szilárd — Solymosi Bálint

